

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK
„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Politični utrinki

V zadnjem času se je mnogo govorilo in šušljalo o neki dr. Mačkovji izjavi namram voditeljem izvenparlamentarne opozicije, v smislu katere naj bi bil dr. Maček govoril o možnosti koncentracijske vlade in pa o tem, da Hrvati konkordata ne potrebujejo. Ta izjava je zbudila umevno v vseh političnih krogih veliko pozornost. Povzeli so jo tudi nekateri inozemski listi. Sedaj pa prinašajo nekateri listi demantj skozi usta inž. Avgusta Košutiča, ki je na vprašanje, kaj je s to dr. Mačkovjo izjavo, dejal, da se dr. Maček na izjavo lažljivo podtika. Debata in polemika okoli te izjave je tem večjega pomena, ker je v neposredni zvezi z vprašanjem konkordata.

Ves naš tisk, pa tudi inozemski tisk se namreč še vedno bavi z vprašanjem konkordata. Gotovo dragoceno je v tem oziru priznanje zagrebškega »Katoliškega tjednika«: »Doslej smo katoličani pred javnostjo vedno figurirali kot nosilci nestrpnosti ter zastopniki verskega ekskluzivizma in brezkompromisnosti. In mi smo to tudi bili. Strpnost, ki jo mi priznavamo, je samo državljanska strpnost, nikdar pa verska. Tudi nismo nikdar tega skrivali. Mi stojimo tudi danes še za to koncepcijo vere in cerkvenosti in mi smo nato tudi ponosni.« Vsaka beseda k temu dragocenemu priznanju je odveč. Treba si ga je samo zapomniti za čas, ko bodo ti ali oni skušali razblinjavati očitke ekskluzivnosti in nestrpnosti ter reklamirati zase strpnost in toleranco.

Koliko je pomirjenost in kakšno je dejansko stanje, pa kaže med drugim poročilo sarajevske »Jugoslavenske pošte« iz Dubrovnika. V tem poročilu se naglašja, da se kažejo posledice političnih prilik v konstantnem upadanju obiska tujcev v srcu sezone. Oblastva so morala prepovedati politična zborovanja in manifestacije v vseh turističnih mestih našega Primorja. Dogodki v zadnjem času v našem Primorju, zlasti pa v Dubrovniku, so prepričali mnoge odločilne činitelje o tem, da se v nekaterih turističnih centrih uvede državna policija, ker ni sedanja mestna policija nikjer izpolnila onih upov, ki so se nanjo stavili. Merodajni činitelji resno razmišljajo o tej uvedbi, ker bi ponovitev takšnih dogodkov povzročila, da bi tujci dobili o nas slabo mnenje. »Samouprava« piše: »Državna policija kot nepristranski in budni čuvaj zakona in reda bo imela dovolj moči, da spametuje mnoge zanešenjake in da jim dokaže, da se zakoni morajo spoštovati »milom ili silom«.

Odtenki tega razpoloženja in polemik se razodevajo tudi v današnjem »Slovenčevem« uvodniku pod naslovom »Zločin proti domovini«. Med drugim razbiramo iz tega uvodnika sledeča zatrijevanja, o katerih resničnosti oziroma neresničnosti trenutno ni mogoče pisati.

»Ali ni res,« — tako piše »Slovenec« — »da so nekateri vodilni možje one politične skupine, ki nosijo odgovornost za sedanje notranje in politično prerivanje takoj odpotovali v inozemstvo, da tamkaj celo tamošnje vladne kroge zalijejo z lažnimi informacijami o bistvu takimi imenovane krize in jih skušajo pridobiti za nelojalno vamešavanje v naše notranje razmere v smislu rovarjenja proti obstoječi jugoslovanski vladi? Ali ni res, da so iz inozemstva zares tudi prišli k nam nekateri agenti, da »opazujejo« tako imenovano borbo proti vladi dr. Stojadinovića in jo s svojimi nasveti pomagajo celo usmerjati? Ali ni res, da se je v Beogradu takoj ustanovila neka podtalna poročevalska služba, kjer so se stekala vsa mogoča barbarska poročila o okoliščinah

V Marseillu sedež špionske organizacije
v službi frankovcev

PARIZ, 13. avgusta. Francoska policija je po obsežni preiskavi izsledila tajno organizacijo, ki je obveščala frankovce o gibanju frankovskih in drugih tujih ladij, ki vršijo promet s francoskimi pristanišči v Severni Afriki. Poštni uradnik Sentennacu je bil zasačen ravno v trenutku, ko je za Španijo pošiljal radiogram o gibanju ladij. Dognalo se je, da je Sentennacu s svojimi tovariši dajal informacije o kretanju ravno onih ladij, ki so bile te dni po frankovskih vojniških ladjah napadene, ustavljene, zajete ali šikanirane. Aretirali so 4 člane te organizacije. Dva pripadata Doriotovi stranki, tretji stranki polkovnika De la Rocquea, četrti pa francoski rojalistični organizaciji.

Z bombami in motoriziranimi oddeli nad
uporne Kude

DEIR EZ ZOR, 13. avgusta. Francoske motorizirane čete in bombardierji so stopili včeraj v akcijo, da zadušijo krvavi upor mohamedanskih Kurdoev proti francoski vladavini v Siriji. Napadu na francosko sirska komisijo je sledila splošna revolta. Dva francoska bombardierja sta z bombami obmetala sirska naselbina Amoudah ob turški meji. Uporniki so se ob pojavu letal skrili v skrivališča. V Antiohiji je bilo pri spopadu več oseb ranjenih. Orožje in municija, ki so jih

našli pri upornikih, poteka od »neke evropske sile«. V borbah proti kurdskim upornikom so sodelovale tri francoske motorizirane edinice in eskadrila francoskih vojniških letal. Največji neredi so bili pri mestu Amouda - Serehe, kjer so uporniki navalili na francoske častnike, ki so skušali vpostaviti red in mir. Ob pojavu francoskih motoriziranih edinic so se uporniki razbežali v bližnje gozdove in skrivališča.

Negušev apel na krščanstvo vsega sveta

LONDON, 13. avgusta. Neguš Haile Selasije je naslovil na krščanstvo vsega sveta dramatičen apel, proseč, da se zavzame za stvar abesinskega naroda. V apelu zatrjuje, da bo še enkrat energično zahteval od Društva narodov, da se vpostavi integriteta abesinske države, kakor predvidevajo to tudi pravila pakta Društva narodov. Haile Selasije meni, da se mu bo na ta način posrečilo, da prebudi zavest vseh narodov in da najde na ta način zaslombo pri vseh kristjanih za stvar abesinskega naroda. Apel se končuje z ognjevitim protestom proti italijanski skemu režimu v Abesiniji.

štva narodov. Haile Selasije meni, da se mu bo na ta način posrečilo, da prebudi zavest vseh narodov in da najde na ta način zaslombo pri vseh kristjanih za stvar abesinskega naroda. Apel se končuje z ognjevitim protestom proti italijanski skemu režimu v Abesiniji.

Frankovci ustavili vse operacije

SALAMANCA, 13. avgusta. General De Llano je po radiju sporočil, da so na vseh bojiščih vse operacije popolnoma

ustavljene, ker so se frankovci odločili, da čakajo na napovedano ofenzivo valencijstov.

konkordatne obravnave in smrti patriarha srbske pravoslavne cerkve... Ali ni res, da so nekateri brezposelni inozemski politiki, ki jim ne gre v račun, da se naša država krepi in zavzema... z denarjem, ki so ga dobili od neprijateljev naše države in sedanjega režima, umeli mobilizirati sotrudištvo med domačimi brezdomovinci in dosegli, da se je pod imenom znane poročevalne agencije začela valiti v našo državo iz inozemstva prava umazana reka laži in obrekovanj, ki so jih potem natiskovali inozemski listi, ki so plačani za hudobno službo? Na ta način je bilo po zaslugi ljudi, ki ne spajo pod pojem jugoslovanskih državljani, delno doseženo, da je naša država polnila rubriko škandalov v nekaterih večjih inozemskih listov in se je začelo ustvarjati mnenje, da smo pred polomom, da pri nas ni nobene stalnosti, da smo pred hudimi notranjimi neredi, ki utesnejo državno skupnost razklati. K stvari se ob priliki še povrnemo v svrhu osvetlitve z druge strani.

Istočasno, ko beremo takšne stvari v »Slovencu«, pa povzemamo prav zanimive stvari iz glasila krščanskega delovnega ljudstva »Delavske pravice«, glasila po dr. Janezu Evangelistu Kreku ustanovljene Jugoslovanske strokovne zveze, proti kateri se sedaj nekateri »katoliški« veljaki srdito borijo in ki so proti tej organizaciji poklicali v življenje novo konkurenčno organizacijo »zelenih«, ki

naj bi bila odločilnim političnim prvkom bolj poslušna in pokorna, kakor pa »odpadniška« Jugoslovanska strokovna zveza. V zvezi z nedeljsko blagoslovitvijo prapora navedene zveze na Jesenicah ugotavlja med drugim »Delavska pravica«: »V povojni dobi je naše gibanje krenilo odločno svojo pot. Sprostilo se je vseh spon in vezi in pričelo samostojno in neodvisno kovati svojo bodočnost. To je od delavstva nujno zahteval čas in razvoj družabnega življenja. Delavsko vprašanje je dandanes tako silno važno, da pač mora delavstvo samostojno odločati o njem. S tem pa noče odbiti drugih, ki so po svojem notranjem prepričanju iz ljubezni do pravice pripravljeni pomagati in sodelovati. Seveda je nastalo radi tega odločnega koraka našega delavstva razburjenje in nezadovoljstvo pri zgolj strankarsko-politično usmerjenih katoličanih. Toda naše delavstvo ve, da bo vsakdo, ki mu v resnici dobro želi, razumel ta samozavestni korak in priznal njegovo gibanje v polni meri ter sodeloval z njim in ga upošteval pri reševanju vseh perečih družabnih vprašanj. Žalibog je delavstvo naletelo na nerazumevanje potreb sedanjega časa. Nastal je odpor, ki je hotel pomandriti 40 letno gibanje kršč. soc. delavstva in z ustanovitvijo nove katoliške delavske organizacije ohraniti staro strankarsko-politično razdelitev sil na Slovenskem. Toda čas in važnost delavskega vpraša-

Pabecki

Ali bodo zopet zagorele
grmade?

»Del. politika« poroča v št. 64: »Ali bodo spet zagorele grmade? 160. štev. »Slovenca« priobčuje pod »Kulturnim obzornikom« nekulturni poziv proti Forelovi knjigi »Spolno vprašanje«, ki je eno najboljših del v svetovni literaturi o tem problemu in ena najplemenitejših vzgojnih knjig. Forel s svojo najvišjo človečansko etiko vseskozi vzgaja, nikjer ne »pohujšuje«. Skrajni čas je bil, da smo ga dobili v slovenskem prevodu. Proti temu plemenitemu človekoljubu, zdravniku in vzgojitelju si je pa drznil »Slovenec« napisati to-le: »Kot je videti, je pisec te knjige protestant. Mi kot katoliški Slovenci ne smemo pustiti, da bi se take knjige širile med narodom! Taka knjiga je naravnost pogubna zanj! Umetniška propaganda (ki je založila slovenski prevod, obsegajoč 351 strani vel. formata, naša op.) zasluži najhujši bojkot, Forelova knjiga ne sme v nobeno slovensko družino!« In ljudje s takimi srednjeveškimi nazori naj bodo »nosilci slovenske misli in prosvete«?

Zdrava — češčena

Ljublj. »Pohod« piše v zadnji številki: »Žegnana Marija, gnade si polna« je le polagoma in z muko prešla in lepšo in bolj slovensko »Češčena Marija, milosti polna«, ki pa se je morala umakniti sedanjemu blagolasičnemu besedilu »Zdrava Marija, milosti polna«. Ni šala, marveč žalostna resnica, ki jo lahko dokažemo! Vsled gonje proti Sokolstvu in običajnemu, tako blagolasičnemu in lepemu pozdravu nacionalistov »Zdravo«, je postal ta lep pozdrav zasovražen tudi med pobožnimi ženicami. Nj čudno, če je postala tem ženicam ta beseda zoperna tudi tedaj, kadar molijo »Zdrava Marija...« Mnenja so te ženice, da bo treba vpeljati zopet staro besedilo in moliti »Češčena Marija...« Kam vse vodi zagrizenost onih, ki bi morali vzgajati ljudstvo k medsebojni ljubezni in strpnosti!

nja sta šla preko teh spon. Narekovala sta našemu gibanju samostojno smer in dosledno borbo za delavske pravice, ki mora voditi v bodočih časih k moralnemu in gospodarskemu dvigu vsega slovenskega delovnega ljudstva.

V teh besedah se jasno odkriva borba krščansko usmerjenih delavcev proti strankarsko politično usmerjenim slovenskim katoličanom, po katerih se čutijo za postavljene in preganjene. Razviden pa je tudi odločen odcep in popolna osamosvojitve, ki gre popolnoma v drugo smer, kakor je ona političnega katolicizma. Za to razmerje med slovenskim krščanskim delavstvom in vodilnimi katoliškimi političnimi krogi pa je silno značilen tudi dopis iz »Slovenjgradca«, ki ga beremo v isti številki navedenega lista in iz katerega povzemamo sledeči poučni pasus: »Tudi pri nas so se ponujali isti, katerih namen je, razbijati in slabiti staro dr. Krekovo trdnjavo in s tem ubiti svobodno krščansko delavsko gibanje. (Mišljeni so ortodoksno politični »zeleni«, op. ur.) Vendar se naše delavstvo ni moglo vneti za to rganizacijo, o kateri ne ve, ali bo jutri še obstajala, ali pa jo bodo njeni lastni očetje zadavili.«

Ob odločno borbenem duhu »belih«, kakor se označujejo pristaši Jugoslovanske strokovne zveze, je upravičena domneva, da bo poskus organiziranja delavstva v organizaciji politično zaneslivejših »zelenih« doživel bidek polom.

Sokolske veste

Sokolski diletantje na Teznem so pridno na delu

Sokolski diletantje na Teznem so v nedeljo 8. t. m. vprizorili na gostilniškem vrtu br. Pulka trodejansko izvirno veseleigro »Pri debeli muhi«, ki jo je napisal in zrežiral br. Rebolj Hinko. Igra se lahko mirno postavi v isto vrsto s tujimi veseleigrami, prav nič ni slabšega v njej, da, celo prav mnogo je v njej situacijske in besedne komike, ki po originalnosti presega marsikaj tujega, kar polni naša gledališča. Vsekakor je avtor br. Rebolj dokazal, da ima mnogo smisla za humor in tudi veliko odrsko prakso, kajti dejanje teče gladko, brez zatiklajev in se cela igra razvija od dejanja do dejanja brez dolgočasnosti. Nova domača veseleigra »Pri debeli muhi« bo gotovo nastopila svojo pot po naših diletantskih odrih in povsod bo dosegla uspeh! Avtorju br. Rebolju pa samo čestitam.

Tudi igralsko je tezenska uprizoritev veseleigre »Pri debeli muhi« dosegla popoln, zmagovit uspeh. Župana in gostilničarja Muho je podal br. Cotič V. ori-

ginatno. Oba občinska svetovalec Kobila in Kneftra (br. Turel in Šeibler) sta s svojim nastopom zbujača salve smeha, zelo dobra je bila s. Seiblerjeva v vlogi natakarike Polone in s. Pevčeva v vlogi naivne, toda hudomušne županove hčerke Lenke. Nad vse pričakovanje pa so bili posrečeni tipi letoviščarjev. Dama (s. Cotič Vera) je podala zelo naravno tip boljše »narodne« dame, silno verjeten je bil profesor Jazbec br. Gregorčiča. Zavarovalnega agenta Kosca, do skrajnosti navihanega, je sijajno podal avtor br. Rebolj, njegovo tajnico in laži ženo pa skoraj dovršeno s. Reboljeva.

Prirediti igro na gostilniškem vrtu pa ni najbolj posrečeno, kar je dokazal dokaj pičel obisk. Skoraj je bilo škoda truda in igre, vendar pa se je publika, ki je prišla, kljub zadnjemu dnevu mariborskega tedna, pristržno zabavala in nasmejala. Tezenski diletantje so s svojim uspehom lahko zadovoljni, manj pa najbrže br. blagajnik.

—er.

Kulturni razgledi

Ustvarimo stalno letno gledališče v Mariboru!

S vprizoritvijo Shakespearejevega »Sna kresne noči« v mestnem parku se je sprožilo novo važno vprašanje kulturnega značaja. Investicije ter izkušnje, ki jih je prinesla ta vprizoritev, bi morale biti nedvomno trajnega pomena. Kabelska napeljava, postavitev izredno močne tribune, zaokrožena urejenost silno posrečenega prostora, vse to bi kazalo uporabiti v smeri nečesa stalnega, kar naj bi bilo letno gled. v Mariboru. Zares škoda bi bila, če bi se tribuna podrila. Morda bi ta ali oni utegnili ugovarjati, češ, da tribuna na tem mestu ne odgovarja estetičnemu čutu. Nasaditev topolov (kakor na aveniji!) na vseh straneh, pa bi spričo nagle rasti topolov prav gotovo hitro spodbila ta pomislek. S tem bi tribuna bila obraščena in bi se lahko nasadilo še kakšno drugo primerno trsje. Tudi naj bi se tribuna najprej katramizirala, nato pa primerno prepleškala. V tem slučaju bi

lahko služila najmanj 6—8 let.

Misel na stalno letno gledališče je treba na vsak način intenzivno forsirati. S tem bi se naša publika vzgajala za gledališče. Na drugi strani pa bi pridobilo tudi mesto samo, saj bi Maribor s kulturnimi prireditvami na prostem pritegnil v časovnem obdobju Mariborskega tedna veliko gostov, ki imajo smisel za uprizoritve in prireditve v tako enotno kompaktnem okolju, kakor je ravno prostor ob spomeniku Osvobođenja. Maribor naj bi postal nekak jugoslovanski Solnograd. Tukaj bi se lahko vršile ne samo predstave na prostem (drame, opere in operete), ampak tudi drugi kulturni nastopi, koncerti in slične muzikalne prireditve.

Osnova za uresničenje vseh teh in drugih načrtov pa je, da se ne uničijo **sadovi izkušenj ter investicij, ki je prinesla uprizoritev »Sna kresne noči«.**

Gospodarska življenja

Tuji kapital izkorišča balkanske rudnike

Uradno gospodarsko glasilo nemških narodnih socialistov »Braune Wirtschafts-post« je objavilo članek o nemških gospodarskih interesih na Balkanu ter o izkoriščanju balkanskih rudnikov po tujem kapitalu. V članku pravi med drugim:

Balkanske države so na rudah mnogo bogatejše kakor pa se splošno misli. Tako so bila pred kratkim v bližini Ljubije odkrita ležišča bakra, katerih eksploata-

cija bo prav tako zelo rentabilna kakor ona borskih rudnikov. V zadnjem času se je začela za **jugoslovanske rudnike** zanimati tudi Nemčija ter si je pridobila antimonovske rudnike v Krupi. Tudi angleške finančne skupine so dobile od jugoslovanske vlade številne koncesije za izkoriščanje mnogih svinčenih, cinkovih in antimonovskih rudnikov. Toda tudi jugoslovanska vlada sama je začela povečavati proizvodnjo železa.

V Bolgariji se Nemčija zanima za bakrene rudnike. Češkoslovaški, švicarski in belgijski kapital je zainteresiran v mnogih rudnikih, ki so bili odkriti šele v zadnjem času. — V Grčiji je Nemčija investirala veliko kapitala v rudnike boksita. Anglija in Švedska pa sta dobile v Grčiji velike koncesije za izkoriščanje železnih rudnikov. — V Albaniji izkori-

šča Italija v veliki meri rudnike železa in bakra. Tudi Romunija povečuje proizvodnjo železa. —

Nemčija se dalje zanima v Bolgariji in Grčiji za pridobivanje petroleja.

V vseh balkanskih državah je povzročilo intenzivno izkoriščanje rudnikov gospodarski razmah.

Domači razgledi

Jugoslavija zbrisana iz seznama »cenenih« turističnih držav

Po podatkih, ki jih je zbral savez za pospeševanje turizma v Splitu, je letošnja turistična sezona ob našem morju mnogo slabša od preteklega leta. To so v prvi vrsti občutila naša renomirana kopališča mesta Crikvenica, Rab, Hvar in Dubrovnik. Manjša turistična mesta ob našem Primorju pa so imela boljše turistično sezono kakor lani. Ugotovljeno je, da je letos obiskalo naš Jadran za 30% manj Čehoslovakov, pa tudi Poljakov, Avstrijcev in Nemcev je bilo dosti manj kakor lani. Po mnenju saveza za pospeševanje turizma v Splitu je temu pojavu poglavitni vzrok naraščanje draginje v naših kopaliških mestih. Ino-

zemske potovalne pisarne so prišle do zaključka, da kopališčna mesta ob našem Jadranu ne spadajo več v seznam »cenenih« turističnih krajev ter so v mnogih primerih dirigirali turiste v one države, kjer je življenje cenejše kakor pri nas. V vrstah turističnih interesentov se sedaj naglaša, da je skrajni čas, da posvečajo oblastva vso pažnjo turističnemu prometu, ki nam je lani prinesel **891 milijonov dinarjev**. V nasprotnem slučaju se lahko pripeti, da bo večji del turistov, ki so nam ostali zvesti, potoval tja, kjer je večja udobnost in kjer je življenje cenejše.

Sportno gibanje

SK Rapid : Villacher Sport-Verein. Po presledku petih let gostuje v nedeljo dne 15. t. m. v Mariboru znano moštvo VSV iz Beljaka, ki bo na Rapidovem igrišču odigralo prijateljsko tekmo s SK Rapidom. Gostje bodo nastopili v najmočnejši postavi in bo v moštvu sodelovalo 7 igralcev, ki so dne 1. avgusta t. l. igrali v avstrijski amaterski reprezentanci, ki je, kakor znano, porazila reprezentanco Nizozemske s 5:1.

SK Železničar v Kranju. SK Železničar gostuje v nedeljo 15. t. m. v Kranju, kjer bo odigral prijateljsko tekmo proti tamkajšnjemu SK Korotanu. Druga garnitura SK Železničarja pa pojde v Ptuj, kjer bo nastopila proti SK Dravi.

Medklubske kolesarske dirke priredi SK Železničar v nedeljo 15. t. m. popoldne na stadionu ob Tržaški cesti v prslavo 10letnega obstoja kluba. Prireditelj obsega naslednje dirke: 1. Pozdravni krog; 2. glavna dirka za prvenstvo Maribora (30 krogov); dirka ciljev (30 krogov); handicapna dirka (20 krogov); tolažilna dirka (10 krogov). Dirke se pričnejo ob 14.30.

Niso bili naprošeni... V zvezi z našim poročilom o nedeljskih eksibijskih skokih na Mariborskem otoku se je oglasil »Slovenec« skušajoč braniti SK Maraton, češ da Maraton ni bil naprošen za sodelovanje in da so maratonski skakalci sami od klonili sodelovanje. Doznali pa smo, da je prepoved startanja maratonskih skakalcev izdal neki gospod, ki ima pri klubu precej govoriti. Ta gospod tudi samolastno »strokovno« tolmači pravilnik

JPS § 7, v katerem ni nikjer razvidno, da sportna društva, ki niso včlanjena v JPS, ne bi smela prirediti propagandnih nastopov, še manj pa, da na istih me bi smeli startati člani v JPS včlanjenih klubov. V smislu te »strokovnosti« je »Slovenec« pristavil, da maratonski skakalci po omenjenem § 7. JPS niti niso smeli so delovati pri nedeljski prireditvi na Mariborskem otoku. Kdor to verjame, naj verjame. Širša javnost pa si je že itak ustvarila svoje mnenje. Kaj pa če bi nedeljsko skakalno tekmo priredil morda SK Planina, ali celjska Jugoslavija? Potem bi se nemara že našel kakšen paragrafček, ki bi dopuščal startanje maratonskih skakalcev pri mednarodnem eksibijskem nastopu... Ako pa Maratonu ne bi bilo znano, da prireja ISSK Maribor skakalne ekshibicije, najbrže ne bi mogel navedeni »gospod« prepovedati nastopa skakalcem svojega kluba. Seveda so napravili tudi prireditelji veliko napako: pozabili so namreč napraviti pisмено prošnjo na SK Maraton, za vkladno in blagohotno dovoljenje nekaterim skakalcem, da lahko izvedejo nekaj skokov in to v okviru mednarodne prireditve. Tudi so prireditelji pozabili poslati posebno komisijo, ki naj bi to prošnjo utemeljevala... Gospodje so namreč silno občutljivi. Toda menda ne vsi, saj je to polemiko zakrivil neki gospod, ki je »Slovenec« trenutno zelo blizu. »Fair play« menda tudi v sportu ne poznajo skušajoč odvrčati vsako krivdo na nasprotnika. Tu niso povmes nobene »užaljenosti«, ampak zgolj potreba stvarne kritike, do katere ima vsakdo pravico. S tem je zadeva za nas razčiščena. Maratoncem pa prepustimo, da zadevo sami med seboj uredijo.

Janko Furlan:

Flosariji

Živo je na naši »beneški« obali. Dan na dan isti prizor: splav ob splavu — 5, 6, 10 — ob bregu, trdno privezan na vrveh na železnih obročih. Že v davnini so jih pripravili samo za to eskadro, ki je dala mestu danes lep zaslužek in ga da tudi danes; saj gre mimo na leto okrog 900 splavov, ki dajo mestni upravi nekaj desetstisočev pristojbine. Gibčnosti je treba in čvrstosti, da ne zanesa voda splava predaleč. Radovedneži na državnem mostu, ki radi postoje in opazujejo to uvrščanje tradicionalne flotilje, si mislijo: »Glej ga, nerodo tam na ožjem koncu splava! Čaka in čaka, da se mu približa breg. Ne bo uspel privezati, splav mu bo ušel!«

Malo poznaš te izkušene vodarje. Zaprthi oči ti opravijo to delo. Vsak gib ob svojem času in na svojem mestu. Kaj bi se prenalgal, ko pa ni treba in gre vse s preračunano sigurnostjo! To so mornarji brez kapitana... Glej onega! Še čaka, a to nikogar ne razburja. Krmarji-veslači vršijo svoje delo. Krepko veslajo... Skok!... Delo je gotovo. —

Taki so ti flosariji. Mogoče so nerodni, počasni, okorni. Mogoče, pravim, ker ti pojmi so zelo raztezni in relativni.

Pa tudi če bi bili flosariji taki in taki. Saj ne rastejo po mestnih predpisih, kjer se je treba že zgodaj uriti v lovu in tekmi, v prvenstvu in samoljubju, kratko v vseh vrlinah civilizacije, sicer joj tebi! Take je Bog dal, take kleše sama priroda; delo jih obteše take kot so: zaprte, redkobesedne, molčeče, počasne... Izkuje jih prav take kot morajo biti: krep-

ke, zdrave, močnih kosti in še jačjih mišic, kakršne se, opaljene od žgočega sonca, odražajo ob najmanjšem gibu. Prav take je treba k onim težkim veslam, ki niso za zabavo. Preskušaj jih! Tri, štirikrat prestaviš lopato in že veš koliko te je. Pa glej njih, one tri na širšem koncu splava: z levo nogo se opirajo ob tram, spuščajo lopato v vodo in vlečejo drog k sebi, da se odmika splav po njihovi volji. Vsi trije hkratu, kot eden poljejo vodo v ritmu iz stoletne preskušnje. Mol-

če se pripogibajo ob težkem veslu in le valovi ponavljajo njih tiho molitev...

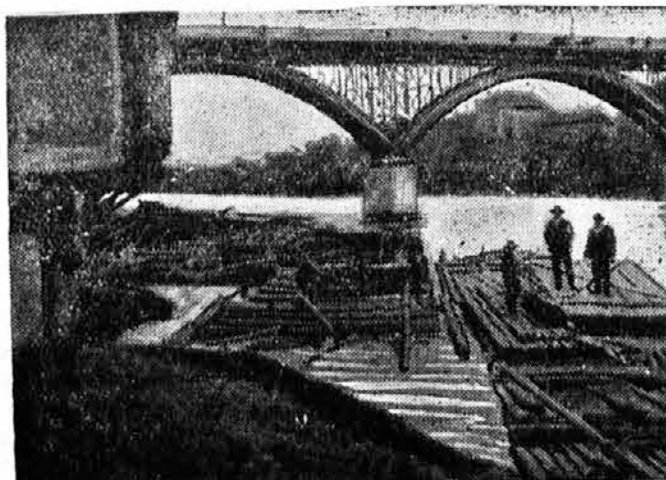
Ugajajo mi flosariji prav takšni kot so: prirodni, preprosti, pristni, samonikli, razumni in pod trdo kožo mehki, bolj mehki kot se ti razkrivajo.

Kaj bi se razkrival in besedičil, ko je tega itak že preveč! Življenje splavarja — Pohorčana, Kozjačana — nj obračanje besedišča. Sama dejavnost je, sama realnost. Sekaj, žagaj, primi, drži, dvigni!... Joj mu, če omaga in klecne pod bremenom! Zato molči. Le redko izreče kratko in odsekano besedo, le toliko, kolikor to nujno zahteva vsakokratno položaj.

Od tam je on doma, kjer je božja volja določila tišino in mir. Vase zaklenjen in skoro brezizrazno vrši ondotni človek naložene mu naloge. Molčeč in udan usodi... kot trdno drevo v lesu. Le ko teletne na zemljo debela bukva ali vitka jelka, završi v tišino kot pritajena boleš. Takrat se gozdar oddahne, sede na stasito deblo in zapiči oči na usodno mesto prežaganega drevesa. Komaj vidno se mu zganejo ustnice, ker je eno z lesom.

In potem gre dalje. Počasi določajo njegove kot podplat trdne dlani usodo posekanemu lesu.

(Dalje)

Mariborske in okoliške novice

Naročnikom in čitateljem „Večernika“!

Radi selitve Mariborske tiskarne v nove prostore v Kopališki ulici in radi tehničnih težav, ki so s tem nužno v zvezi, prosimo cenjene naročnike in čitatelje, da nekoliko potrpijo, ako bi te dni in v teku prihodnjega tedna prejeli list nekoliko kasneje kakor navadno. Radi tehničnih težav, ki so v zvezi s selitvijo tiskarne, bo izšla sobotna številka samo na štirih straneh.

Posestva gredo z rok v roke. Bančni ravnatelj v pokoji Štefan Gruber je prodal trgovcu Francu Tavčarju iz Vuzenice parcelo v magdalenskem predmestju za 100.000 dinarjev. Šolski upravitelj Ludo-
vik Petrič je kupil od posestnika in lesnega trgovca Matije Obrana parcelo in hišo v Loški ulici 15 za 110.000 dinarjev.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Jug Frančišek, pleskar, in Škerjanc Jera, trgovska pomočnica, Mlinška 6; Walch Karol, magistr. uslužbenec, in Krajnc Ivana, kuharica, Ribniško soto 40; Valentin Henrik, posestnik, in Kandinger Jožefa, kuharica, Košaki 1; Belec Fr., pos. sin, in Novak Valburga, pos. hči, iz Ljutomer. — Bizjak Bogomir, mizar drž. žel., Strösmajerjeva 9, in Macher Ottilija, hči ključavničarja drž. žel., Zg. Radvanje; Lešnik Martin, mizarški pom., Betnavska 26, in Brodnjak Elizabeta, šivilja, Studenci; Strah Henrik, slaščičarski pomočnik, Pobrežje, in Klinec Jožefa, predica, Pobrežje; Tomažič Franc, mizar drž. žel., Studenci, in Majhenič Marija, snovalka, Tezno. Združeni Antom, orožniški podnadnik, Pragersko, in Vodošek Antonija; Mernik Ivan, trgovec, in Klajnšek Angela, zasebna uradnica. — Obilo sreče.

Iz rudarske stroke. Za rudarskega pristava v 8. položajni skupini je napredoval inž. Fran Stare pri drž. rudniku v Velenju.

Zavedni Slovenci! V nedeljo 15. avgusta 1937 vsi v Kočevje. Družba sv. Cirila in Metoda kliče! Bodimo zvesti in požrtvovalni!

Iz banovinske službe. Napredovala je v višjo položajno skupino banovinska arhivska uradnica pri sreskem načelstvu v Mariboru levi breg Marija Eiselt.

Nočno lekarniško službo imata danes Minařikova in Remsova lekarna.

Vremenske zadeve. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Menjajoče se vreme, toda vedno bolj oblačno. Možnost neviht, najprej še vroče, pozneje poslabšanje.

Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je umrl v cvetu mladosti, star 31 let, stavec Franc Sekol. Žalujemo naše toplo sočutje!

Vrtnarji tožijo. Pred tedni smo videli številne bele metulje, kako so letali nad vrtovi in drugimi zemljišči. To je kapusov belin, ki zleze jajčka najraje na spodnjo stran kapusnic (zelje, karfijol). Iz teh so one okrog 3 cm dolge gosenice, ki so povzročile letos veliko škodo na tej kulturi. Celó največje prizadevanje za uničenje jajčec je letos malo zaleгло, ker so metulji zlegli ogromne zalege. Najbolj so gosenice napadle cve-
tačo (karfijol), ki je med kapusnicami najnežnejša, najmanj pa ohrovt, ki je najodpornější. Nekateri karfijolni nasadi — n. pr. oni ob železnici in Dvořakovi ulici — so docela opustošeni. Vrtnarji tožijo, da jim je ta gosenica prizadela veliko materialno škodo.

Pravoslavna cerkvena občina v Mariboru obvešča svoje članstvo, da prispe v Celje v nedeljo dne 15. t. m. ob 9.36 z izletniškim vlakom iz Zagreba okrog 170 pravoslavnih Čehov pod vodstvom pravosl. češkega in moravsko-šleskega episkopa g. Gorazda. Po prihodu se vsi podajo v pravoslavno cerkev, kjer se vrši liturgija v češkem jeziku, pri kateri poje češki pevski zbor. Ob 14.58 se odpeljejo gostje preko Maribora v domovino. Ker se naš paroh tega dne udeležil pri sprejemu čeških gostov v Celju, odpade liturgija v Mariboru. Zato se poziva članstvo, naj pohiti v največjem številu v Celje radi bratskega sprejema gostov ter prisostvovanju liturgiji v tamkajšni cerkvi. Odhod iz Maribora ob 5.05

iz gl. kolodvora. V Celju se maše članstvo zbere na kolodvoru skupno s celjskimi in ljubljanskimi pravoslavci ob 9.15 radi sprejema gostov. Člani, ki se nameravajo udeležiti izleta, so naprošeni, da sporočijo cerkv. občinski pisarni, Krekova 6 tel. 28-91 ali predsedniku tel. 25-80. Pri tej priložnosti se opozarja naše članstvo, da se vrši v četrtek dne 19. t. m. ob 9. uri v vojaški kapeli liturgija na Preobraženje, pri katerem obredu se blagoslavlja grozdje ter ostalo sadje.

Slovenska Matica v Ljubljani obvešča svoje mariborske članke in članice, da je z letošnjim letom prevzel njeno poverjenišvo za Maribor g. ravnatelj Ante Lavrenčič, pisarna Jadranske straže v Gregorčičevi ulici št. 26, pritličje. Letošnje knjige so že izšle in jih dobe dosedanj in novi člani pri g. poverjeniku. Izdali smo letos štiri redne publikacije: Kreftovo dramo »Velika puntarija«, Seliškarjeve »Pesmi pričakovanja«, četrti del Cernav tesovega romana »Don Kihot« in Kantovi »Dve razpravi«. Vse štiri knjige, katerih dve sta ilustrirani, stanejo za člane broširane 50 Din, vezane 98 Din. — Slovenska matica, Ljubljana.

Mestna podjetja — avtobusni promet, sporoča, da vozi mestni avtobus 15. avg. ob 5.40 do Pohorskega doma. Vožnja bo samo v slučaju lepega vremena in ob zadostnem številu prijav. Interesenti naj pošljejo svoje prijave najkasneje do 14. tm. (19. ure) v prometno pisarno avtobusnega prometa, Glavni trg tel. 22-75. Vrnitev ob 19.30. Cena v eno smer Din 30.—, povratna karta Din 50.—.

Nanos (moški zbor). Drevi ob 20. uri obvezna pevka vaja v novih prostorih. Sodna ul. 9 III., desno.

Halo! V nedeljo vsi v Kamnico, na dobrodelno tombolo in vrtno veselico galske čete, Kamnica, v gostilni Pavešič. Začetek ob 2. uri popoldne. V slučaju slabega vremena bo prireditev dne 22. avg. z istim sporedom.

Za vsakega zavednega Mariborčana zanimivo predavanje bo drevi ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Predaval bo g. prof. Franjo Baš o temi: **Narodnostni razvoj Maribora.** Predavanje prireja »Društvo jugoslovanskih akademikov«. Vstop je prost.

Konjski tatovi strašijo zopet ob naši meji. Doslej še neizsledeni storilci so vdrl v hlev posestnice Marije Veronikove v Zgornji Kapli ter ukradli dve kobili s konjsko opremo. Pri posestniku Ferdinandu Briberniku v Breznem pa so odpeljali voz ter pobegnili. Veronikova trpi 6000 Din, Bribernik pa 3000 dinarjev škode. Storilci so že znani ter je bila za njimi izdana tiralica.

Podeželski rokomavhi so vdrl v stanovanje Franca Vrhovnika na Otiškem vrhu ter odnesli razne obleke, čevlje in perilo v skupni vrednosti okoli 1500 dinarjev. Za vlomilci se vršijo poizvedbe.

Študentske novice

Sinoči ob 20.30 je strel s topom naznačil doždevni požar. V kratkem času so gasilci z dvema avtomobiloma odbrzeli na kraj domnevnega požara. Gasili so Kraserjevo lesno skladišče in gospodarsko poslopje gostilničarja Hartbergerja. Študentski gasilci so pokazali svojo odlično izvežbanost in strumno disciplino.

Iz Gornje Radgone

Odličan gost. Po svojem povratku iz Italije se je ustavil za nekaj dni radi

Staljinova preorientacija

LONDON, 13. avgusta. Potrjujejo se vesti o prizadevanju Stalina za pomirjenje s Hitlerjem. Radi tega je padel v nemilost glavni tajnik Kominterne Dimitrov ki je Rusijo angažiral v španskih borbah. Dimitrov je znan kot najhujši nasprotnik politike zbližanja z Nemčijo. Med nasprotniki je tudi maršal Vorosilov. Nemško japonska prijateljska pogodba je samo navidezno ovira sovjetsko nemškemu zbližanju in je ostala le samo še kos papirja. Simpatije narodno socialistične

zdravljenja v zdravilišču Slatina Radenci član dunajske opere prof. Hans Duchan. **Osebnost.** Na narodno šolo v Gor. Radgoni sta premeščena učiteljica gospa Bogumila Sabadin-Prelog iz Križevcev pri Ljutomeru ter učitelj g. Milan Kocuvan iz Šmarja.

Sokolsko društvo Gornja Radgona naproša vse one edince, ki doslej še niso vrnile prijavnice za jesenski nastop, da store to čim preje radi predpriprav.

Mala Nedelja

Nesreča z mlatilnim strojem. Tukaj je navada, da mlatijo z velikim mlatilnim strojem, katerega žene parna lokomobila. S tem strojem, ki potuje od kmetije do kmetije, mlatijo kmetje na ta način, da drug drugemu pomagajo pri delu. Ko so pretekli teden mlatilni stroj in lokomobilo prevažali k nekemu oddaljenemu kmetu, so konji po nekem malem klancu malo hitreje vozili in prevrnili lokomobilo. Pri tem so se poškodovali nekateri deli in trpi lastnik okrog 1000 Din škode.

Gospodarske beležke

Da se prepreči špekulacija s tečajem nemške marke, je Narodna banka odredila, da se morajo nemški čeki od izvoza v Nemčijo prodati najkasneje v 15 dneh po domačih borzah. Rok za obvezno prodajo čekov na marke je bil doslej 60 dni.

Nova ladjedelnica se gradi na Sušaku. Izdelovala bo motorne ladje za tovorni promet do 500 ton nosilnosti.

Prodiranje tuje kapitala v našo industrijo. »Jugoslovanski Kurier« poroča, da preide znano lesno velepodjetje »Slavonija«, ki je bilo doslej v rokah Prve hrvatske štedionice, v angleške roke. V Beogradu je bila osnovna delniška družba »Rudopromet« z glavnico 1 milijona Din, ki namerava izkoristiti rudnike svinca, bakra, cinka ter bo te rude tudi izvažala. Večina delnic se nahaja v nemških rokah. Ministrstvo trgovine in industrije je podelilo koncesijo za delovanje angleške banke »Allied Banking Corporation of Great Britain« v naši državi, vendar pa banka ne bo smela sprejemati hranilnih vlog niti eskontirati menic. — Banka bo financirala eksploatacijo naših rudnikov.

O tem in onem

NAJVEČJI PROCES NAŠE DOBE.

Iz Washingtona poročajo, da bo v kratkem obnovljen proces, pri katerem gre za povračilo 50.000.000 zlatih dolarjev Nemčiji, ki se poteguje za to bogastvo že od konca svetovne vojne. Zadeva se je obravnavala l. 1930. v Haagu in proces je bil odgođen. Nanaša se na nemško sabotažo v Ameriki v začetku vojne. Amerika je takrat kratko malo zaplenila nemško premoženje. Med vojno so zletele v zrak tovarne streliva Black Town in Kingsland in uničene so bile ogromne množine streliva. Nemčija trdi, da je bila ta sabotaža delo zasebnikov, ne pa nemške vlade. Ameriško-nemška komisija je zbrala nove dokumente in razveljavila razsodbo mednarodnega razsodišča, ki je Nemčijo oprostilo. Ameriška javnost napeto pričakuje obnovitev procesa. Proces obuja spomine na vohunske afere med svetovno vojno. Ena izmed njih je tudi afera švicarskega državljanca Emila Gacha, ki je spomladi 1915 odpotoval o Ameriko, kjer je začel pod krinko trgovskih poslov z vso vne-
mo vohuniti v prid centralnih držav. V Newyorku je ustanovil trgovsko družbo

Zadnje telefonične vesti

V RUSIJI ARETACIJE RAJHOVSKIH DRŽAVLJANOV.

BERLIN, 13. avgusta. Nemški poslanik v Moskvi je vložil pri komisarijatu za zunanje zadeve najstrožji protest proti aretacijam, ki so se izvršile v zadnjem času v vrstah nemških državljanov v Sovjetski Rusiji, katerih je bilo doslej aretiranih okoli 200.

NANKAU PADEL!

TIENCIN, 13. avgusta. Japonske čete so včeraj zavzele Nankau. Pri zavzetju so sodelovali tanki in topništvo.

KITAJSKI AKADEMIKI ZAPUŠČAJO TOKIO.

TOKIO, 13. avgusta. Več sto Kitajcev, pretežno akademikov je zapustilo Tokio, da se v smislu poziva nankinške vlade podajo na Kitajsko.

KITAJSKI GROZILJO KATASTROFALNE POPLAVE.

TOKIO, 13. avgusta. Provinca Lojang je radi poplav Jangceja ogrožena. Bati se je poplavne katastrofe največjega obsega.

BLAGAJNE ŠPANSKEGA KONTROLNEGA ODBORA SO PRAZNE.

LONDON, 13. avgusta. Španski kontrolni odbor ni dobil od posameznih vlad za svoje izdatke nikakih prispevkov in so njegove blagajne prazne. Končno je odpovedala svoje prispevke tudi Anglija, ki so zapadli 8. avgusta.

2 MRTVA — 20 RANJENIH.

PARIZ, 13. avgusta. Težka avtobusna nesreča se je pripetila v bližini Grenobla. Avtobus s 30 romarji je strmoglavil v globino 20 metrov. Dve osebi sta umrli, 20 potnikov pa je težko ranjenih.

DROBNE OD VSEPOVSOD

Windsorski vojvoda prispe v drugi polovici avgusta v Dalmacijo.

Metaxas in dr. Stojadinović sta se sestala na Krfu in sta razpravljala o mednarodnem položaju.

Umrli so v Mosulu načelnika iraškega generalnega štaba Berka Sidoina ter vrhovnega poveljnika iraškega letalstva Alija, ker sta hotela na velike nemške jesenske manevre.

Vojvoda in vojvodinja Kentska prispeja sredi avgusta v Split. Odtod odplujeta z jahto »Tiha« v Dubrovnik.

Radi špionaže in sabotaže v korist Japonske je bilo v Sibiriji ustreljenih 27 oseb.

Aca Stanojević se v Beogradu razgovarja z Ljubo Davidovićem in Joco Jovanovićem.

in pod njenim plaščem je organiziral sabotažo na veliko. Nihče v Ameriki ni slutil, da se skriva v premožnem trgovcu nemški mornariški častnik, ki je delal s svojo »trgovsko« korespondenco nemški armadi neprecenljive usluge. Preskbel je, da je bila potopljena cela vrsta zavezniških trgovskih ladij in da je zletelo v zrak mnogo munijskih skladišč. Slednjič je bil pa Gache ali s pravim imenom kapetan korvete Franz von Rintelen na povratku v Evropo aretiran in zaprl so ga v Tower. Ko je napovedala Amerika centralnim državam vojno, so ga izročili ameriškim oblastem in obsojen je bil na 4 leta ječe. Potem je bil opetovano proglašen za mrtvega in in končno ga je Wilson pomilostil. Vrnil se je v Nemčijo kot vojni junak. Afera tega pogumnega moža igra v procesu zelo važno vlogo, kajti Amerika dokazuje, da je delal Gache neposredno po navodilih nemške admiraltete, ne pa kot zasebnik. Rintelen sam je v svojih spominih potrdil, da je imel za sabotažna dejanja oficielno pooblastilo, dočim ga smatra admiralteta za begunca, ki se je šele v Ameriki zavedel svoje domovinske dolžnosti. Sodni dvor bo odločil, katera trditev odgovarja resnici.

V vsako slovensko hišo

„Večernik“!

Ja življenja in sveča

Tatinski bataljon najdrznejših žeparic vznemirja londonske može in mladeniče

Ob ranih jutranjih urah, opoldne in zvečer, ko je promet na londonskih podzemnih železnica največji, so v tesno napolnjenih vagonih na delu spretno tati, ki pod vsemi mogočimi pretevezami neopaženo izmikajo svojim izbranim žrtvam denar, zlatino in druge dragocene stvari. Najnovejši pojav v tem poklicu pa je vsekakor dobro organizirana skupina mladih in očarljivih mladenk, ki v večjih in manjših skupinah izrabljajo gnečo v podzemnih železnica. Kakor roji čebel se vsiljujejo te lepote v posamezne voze in izvršujejo tam svoj tatinski posel z največjo »ljubeznivostjo«. Z omamljivo koketnostjo se naslanjajo v gneči na razne gospode, najraje na priletniške. Te lepote tatiče dobro vedo, da so starejši gospodje najpripravnější objekt za tovrstne tatinske podvige. Imenujte mi starejšega gospoda, ki bi se ne počutil posebnostjo počaščenega, če se nasloni nanj mlada in očarljiva dama. Ko je na ta način častitljivi gospod omamljen ali rekel bi »prevzet« po dotiku in ognjenih srce osvajačih pogledih tega nežnega bitja, mu drzna žeparica v tej »hipnozi« izmakne vse, kar se je izmakniti more. Mar mislite, da so starejši gospodje ob takih prilikah užaljeni ali morda celo razburjeni? Ravno nasprotno! Oni pozabljajo na to, kar jim je bilo odvzeto, in mislijo samo na ono, kar je bilo pri vsem tem tako prijetno in sladko.

Neki starejši gospod, ki je bil na ta način okraden pravi: »Žeparica, ki mi je danes odnesla mojo denarnico je bila najlepša ženska izmed vseh kar sem jih doslej sploh videl.« Neki drugi gospod, je ob priliki zasliševanja na policiji izjavil sledeče: »Od srca rad bi žrtvoval še petkrat toliko denarja, samo da bi oni mali prebrisanki vsaj še enkrat lahko pogledali v oči.« Na enak način je bil okraden neki industrijec. Ko je nameraval izstopiti iz voza cestne železnice, je nenadno opazil, da mu manjka aktovka, v kateri je imel shranjene važne dokumente. Z aktovko pa je izginila tudi denarnica. Pri zasliševanju je pripovedoval naslednjo zanimivo zgodbo: »Med vožnjo je bila v vozu takšna gneča, da se nisem mogel ganiti iz mesta. Mlada blondinka izredno privlačne zunanosti z zelenim klobučkom se je pri vsakem sunku dotaknila moje roke in se mi prijazno nasmešnila. Priznam, da sem po vsakem njenem pogledu tuhtal, kako bi mogel napraviti s to damo prijateljsko poznanstvo. Ko je izstopila sem še pomišljal, ali naj izstopim tudi jaz ali naj se vozim dalje. Medtem je lepa mladinka že izstopila in izginila v gneči. Šele tedaj sem opazil, da nimam več pri sebi denarnice in aktovke. Ko sem začel iskati svoje stvari, so se mi vsi sopotniki v vozu začeli posmehovati in to tembolj, ker so bili priče prejšnjega prizora in ker so opazili, kako sem malo preje s to damo prav zaljubljenokohtiral. Vsi smo si bili takoj na jasnem, da imamo opravka z neko članico takozvanega ženskega tatinskega bataljona. Najzanimivejše na stvari pa je bilo to, da

je drugi gospod, ki se mi je še nekaj minut preje rogal, opazil že na naslednji postaji, da mu manjka zlata ura, ki jo je nosil v svojem telovniku. Očividno se je ob istem času in v istem vozu vozila še neka druga tatnica lepota.

Take in slične izjave okradenih mož, ki so se pod magično močjo lepote pustili okrahati, prejema londonska policija dan za dnem. Po poročilu nekega angleškega lista je bila pred nedavnim organizirana kar cela armada detektivov, ki so se pomešali med potujoče občinstvo v

Čudo moderne tehnike: stroj, ki »kadi« cigare in cigarete

Nemški državni zavod za preizkušnjo tobaka v badenskem gradu Forchtheim je pred kratkim obogatel za nov izum, ki znatno olajšuje in spopolnjuje dosedanj način preizkušnje vseh vrst cigaret in cigar. Z novim aparatom lahko povsem točno ugotovijo, koliko nikotina se pri kajanju tobaka izdelekov spremeni v dim. Aparat sam na sebi je zelo kompliciran, saj »kadi« cigare in cigarete in v vsem oponaša človeka-kadilca. V njegovih »ustih« se cigara ali cigareta ne sežge, temveč po vseh predpisih pokadi. V zaporedno si sledečih vdihih in izdihih gre tobak v dim. Aparat registrira množino izdihljivega nikotina. Novi preizkuševalni stroj je najnovejšo čudo moderne tehnike, ki prekaša celo človeka in ki ne »ljubi« samo ene vrste cigaret, temveč kadi vse povprek, kar mu pač pride v usta.

V Jugoslaviji 300 kinogledališč s 105.000 sedeži

Iz posebne statistike, ki nam prikazuje številčno stanje naših kinogledališč ter dolžino igranih filmov, razvidimo, da uvoz filmov v našo državo stalno narašča. Medtem, ko je bilo še leta 1934 uvoženih samo 623 filmov s skupno dolžino 600.000 metrov, je že v naslednjem letu (1935) to število naraslo na 678 filmov s 735.000 metrov dolžine. V preteklem letu sta število filmov in dolžina filmskega traku poskočila na 786 in 766.750 metrov. Pri tej ugotovitvi pa ne smemo prezreti, da je med temi filmi 264 takih, ki so vsak zase s svojo dolžino izpolnili običajen kinogledališni spored.

Manj razveseljiva je bilanca proizvodnje domačih filmov. Število domačih filmov pada iz leta v leto in je bilo leta 1936 izdelanih samo še 84 filmov v dolžini 19.000 metrov. To so predvsem naši kulturni, propagandni in reklamni filmi. Število naših kinogledališč raste in imamo trenutno v vsej državi 301 kinogledališče z zvočnimi napravami. V teh gledališčih je prostora za 105.000 gledalcev. Nemij film predvaja v naši državi samo še 50 kinogledališč. Lastniki obojih, to je zvočnih in nemih kinogledališč, so samo v preteklem letu investirali v svoja podjetja 74.5 milijonov dinarjev. Iz te statistike posnemamo nadalje, da

podzemnih železnicah, da bi čim preje izsledili vsaj nekaj teh drznih žeparic. Pravijo, da je v tem zasledovanju mnogo detektivov zašlo na napačno sled in da so jih na to pot speljale tatiče same. Te tatinske lepote je tem težje izslediti, ker nimajo oblastva nikakršnih slik in ker izvršujejo svoj tatinski posel na tako spreten in prekan način, da izbrišejo za seboj sproti vse sledove. Angleška policija ima težkega opravka z dobro organizirano skupino ženskih lepotic-tatic.

kupuje Jugoslavija največ filmov v Združenih državah ameriških (446), ostale pa v Nemčiji (216), Franciji (55) in drugod.

Krematorij in pokopališče za živali

V naselju Altmansdorf pri Dunaju so zgradili prvo najmodernejšo pokopališče za živali. Poleg pokopališča je že zgrajen v to svrhu odgovarjajoč krematorij

in je tudi pokopališče samo zelo lično urejeno. Marsikatero izmed naših pokopališč, ki služi za zadnje počivališče preminulih ljudi, lahko zavida temu svojevrstnemu pokopališču tako glede ureditve kakor tudi opreme. To živalsko pokopališče ima na razpolago dva avtomobila, ki prevažata poginule živali v krematorij, kjer jih vpepelijo. Prah raznovrstnih ljubljencev naših zemljanov se nato prenese iz krematorija v izredno okusno urejen grob. Na grobeh so postavljene razne napisne table, na katerih čitamo imena raznih psov, mačk, papig in drugih ptic. Pokopališče je razdeljeno v dva predela. V prvem počivajo one živali, ki so jih ljudje imeli doma, medtem ko je drugi prostor rezerviran za one živali, ki so se na katerikoli način posebnostjo odlikovale bodisi v policijski ali orožniški službi. Pokopališčni prostor straži poseben čuvár, ki gleda tudi na to, da bi se v tem prostoru ne izvršila katerakoli pogrebna svečanost, ki bi ne bila morda v skladu z dostojanstvom onih živali, ki so tu že zakopane.

Ne bo nič.

Profesor: »Vaša gospodična hčerkica sicer izvrstno študira, samo v matematiki je slaba.

Vzeti bova morala za matematiko posebne ure.«

Oče: »Ne, ne — bojim se, da bi bila za posebne ure še preslaba.«

Mali oglasi

Razno

ZA SLABOTNO DEČO
Robausov zdravilni prepečenec. 3488

BRZOJAVKA!

Danes velika izbira morskih rib, brodeto s polento, tunina na žaru itd. Gostilna Vicel. 4433

V soboto zvečer, 15. VIII. 37, **KONCERT**
v gostilni Tomše v Pekrah. 4442

Prodaj

Dobro ohranjena **LOVSKA PUŠKA**
cal. 16 s celim priborom zaradi opustitve lova poceni na prodaj. Naslov v upravi. 4416

KOLESA

kakor šivalne stroje proda na obroke na račun Din 100.— mesečni obroki po Din 100.—
Mehanik Rupert Draksler, Vetrinjska ul. 11. tel. 23-79. 4388

VINOTOČ ŠTURM. POČHOVA

pri opekarni prvovrstno vino od 5 lit. naprej, po Din 6.— 4443

Lokal

Iščem za snažno **OBRT LOKAL**
z dvema prostoroma na prometnem kraju na Tezmem ali v Košakih. Pismene ponudbe pod »Lokal« na upravo. 4434

Sobo odda

Oddam poceni

SOBICO

z dvema posteljama. Majstrova ul. 6-IV. 4417

Veliko

OPREMLJENO SOBO

z uporabo kopalnice z eno ali dvema posteljama oddam s 15. avgustom. Vprašati dr. Verstovškova ul. 6-II, desno, Zidanšek (Pokojniški zavod) 4435

Lepi

pisarniški prostori

v Gosposki ulici se s 1. septembrom 1937 oddajo v najem. Najemnina nizka, bližina do vseh uradov. Naslov pove uprava lista

Zahvala

Vsem, ki so nas tolažili ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Martina Ferenčaka

davčnega kontrolorja

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in tovarišem, ki so ga v času bolezni tolažili in mu lajšali trpljenje. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Janku Pihlerju za njegovo vestno in požrtvovalno zdravljenje v času dolgotrajne bolezni. Zahvaljujemo se gg. tovarišem obeh davčnih uprav, vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako lepem številu spremlili na njegovi zadnji poti, pevskemu društvu »Drava« za pretresljive žalostinke, prav posebno pa g. Josipu Severu, višj. davč. kontrol. za v srce segajoče poslovljne besede. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetja.

Maribor, dne 12. avgusta 1937.

4440

Rodblina Ferenčak.

Sodoma in Gomora

67

In dalje so ga dolžili poskušnega »moja, češ, da je vrgel grofa Panigaja z balkona z namenom ga usmrtiti. In končno, ko je že vse mesto govorilo o tem senzacnem dogodku, se je oglasila pri gosposki še stara, ošofana šivilja, vdova Magdalena Hudošpičnica, in je obdoličila Angelika zarotništva in vohunstva, češ, da je imel pri vdovi Rozalindi Predpasnikovi po dvakrat na teden skrivnostne sestanke s skrivnostnimi ljudmi.

In ubogi Angelik je moral prestajati ostra, dolgotrajna zasliševanja in imel vse več vzrokov s solznimi očmi prepevati »Ave Regino«, zlasti še, ker je vitez Revetta di Kadona izginil iz Ljubljane, ne da bi bil zapustil za seboj le najmanj-

ši sled, tako da ga niso mogli zaslišati o dogodkih na balkonu oficirskega kopališča, kakor je Angelik nujno in iskreno želel.

Tako težka in huda so bila zasliševanja in Angelik je toliko trpel, da se mu je končno izvila iz duše prisrčna prošnja:

»Oh, zakaj sem zapustil samostan! Dajte me nazaj h kapucinom.«

»Nj mogoče,« mu je odgovoril policijski uradnik. »Prvič sploh nimamo pravice, drugič vas kapucini sami ne marajo, tretjič pa je ekselencia, gospod generalni guverner, kapucine iztiril iz Ljubljane in se bodo morali preseliti v Škofjo Loko.«

»Ali je res? Oh, kako jim jaz to privoščim,« je dejal Angelik. »Kaj pa, so takega storili?«

»To vendar najboljše veste,« je menil uradnik, »saj ste sami največ pripomogli, da je ekselencia gospod generalni guverner izdal ta ukaz.«

»A, kaj pravite, jaz sem pomagal? Lejte, lejte! Ali bi morda za to kaj dobil? Če si človek pridobi kako zaslugo za blagor države, se že spodobi, da za to kaj dobi.«

»Saj morda boste kaj dobili,« se je smejal uradnik, »pa ne na roko...«

Angelik pa ga ni pustil dalje govoriti: »Ne, hvala, hvala,« je odločno izjavil.

»Jaz sem preveč občutljiv.«

»Drugače pa tako trden! Zakaj ne greste k vojakom. Vi bi tam lahko naprej prišli, vi bi tam lahko kaj postali. Morda celo general ali maršal! Zdaj je vojska na Španskem! Pojdite v vojsko zoper Špance!«

»Ne morem! Jaz Špance tako sovražim, da jih še videti ne maram.«

»Vi bi pač raje doma ostali in vdove tolažili, kaj?« se je smejal uradnik. »O, tič ste, pravi tič!«

In zasliševanje, dolgo in natančno zasliševanje se je vnovič začelo. In kolikor večja je bila Angelikova stiska, toliko bolj je iskal izrednih pomočkov.

»Slišite, gospod,« je vprašal, ko je bilo naposled za ta dan zasliševanju konec. »Kaj pa bo sedaj s kapucinskimi samostanom?«

»V vojašnico se spremeni. Koder se je glasila doslej le pobožna molitev, bodo odslej prebivali veselji vojaki.«

»No, molili ravno nismo preveč, in veseli smo bili tudi,« je nekako sam pri sebi govoril Angelik. »Ali da bodete videli, kako dober in zvest državljani sem jaz, vam bom nekaj razkril, kar vesta samo dva človeka na vsem svetu.«

(Dalje sledi.)